

8. Ukazatelé aktivity a vázanosti kapitálu

Zde se obvykle uvažují **čtyři základní ukazatele** rozšiřované případně o ukazatele pomocné, doplňkové či alternativní.

a) doba obratu zásob

$$\frac{\text{zásoby}}{\text{tržby} / 365}$$

kde výsledek určuje, kolik dní je třeba prodávat, aby se zaplatily zásoby.

Jako alternativní ukazatel zde slouží ukazatel

rychlost obratu zásob

$$\frac{\text{tržby}}{\text{zásoby}}$$

kteřý udává kolikrát se zásoby přemění v ostatní formy oběžného majetku až po finální produkci a její prodej, z něhož vylpynou tržby.

b) doba obratu pohledávek

$$\frac{\text{pohledávky}}{\text{tržby} / 365}$$

ideální výsledek je přirozeně nulová hodnota, vyplývající z nulové hodnoty pohledávek. Což je samozřejmě stav prakticky nedosažitelný, neboť dodavatelský úvěr (krátkodobý) je ve stabilizovaných ekonomických podmínkách naprosto běžná praxe.

I v tomto případě existuje alternativní ukazatel

rychlost obratu pohledávek

$$\frac{\text{tržby}}{\text{pohledávky}}$$

který popisuje kolikrát (a tedy jak rychle) jsou pohledávky přeměněny v peněžní prostředky plynoucí z tržeb.

c) doba obratu závazků

$$\frac{\text{závazky}}{\text{tržby} / 365}$$

Interpretace tohoto ukazatele je analogická k době obratu pohledávek.

Jako alternativní ukazatel k době obratu závazků (a vlastně i k době obratu pohledávek) slouží známé elementární pravidlo rovnosti v podobě:

$$\sum \text{pohledávek} = \sum \text{závazků}$$

Jde o snadno pochopitelný a z hlediska business etiky zcela legitimní zásadu – co dluží moji obchodní partneři mě, to dlužím i já jim.

„Drobným“ problémem v této souvislosti ovšem nepochybně je, že obvykle nebývá splněna zásada, že my dlužíme právě těm obchodním partnerům, kteří dluží nám.

d) relativní vázanost stálých aktiv

$$\frac{\text{tržby}}{\text{stálá aktiva}}$$

definuje potřebnou vázanost firemních fixních aktiv k dosažení daného obratu. Ukazatel je rovněž označován jako obrat aktiv.